

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhastós petitor egyszeri hirdetése 30 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyilnter: minden sor 40 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Tulipán-Szövetség — Magyar Védőegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Szebeni-út 14. sz.
Kiadóhivatal: Kósch Árpád könyvnyomtató-intézete Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Vasúti menetrendünk hiányai.

Már több ízben volt alkalmunk rámutatni azon, lényeges hiányokra, melyeket Eperjes és Sárosvármegye vasúti menetrendje felmutat. Felszólalásainknak meg is volt a kellő eredményök, mert a Kassa—Oderbergi vasút vezérigazgatója, nála állandóan tapasztalt és hálával fogadott előzékenységénél fogva, a közönség panaszait mindig meghallgatta és, a mennyire lehetett, orvosolta is.

Ennek dacára vasúti menetrendünk ismét oly jelentékeny hibákban szenved, és panaszokat a közönség köréből oly sűrűn hallunk, hogy ezeket újból szóvá kell tennünk. Az alábbiakban tehát ismertetjük azokat a legfőbb sérelmeket, melyek napról-napra közönségünk körében a vasút ellen a legnagyobb zúgolódás és általános elégtelenség hangjait váltják ki.

Mindenekelőtt panaszolják, hogy az Eperjesről reggel 7 ó. 10 p.-kor induló vonat a Kassáig terjedő, mindössze 33 klm.-nyi utat 90 perc alatt teszi meg. Az az óhajunk tehát, hogy ezentúl is induljon, mint f. é. májusig, Eperjesről 7:40-kor vonat, mely Abosról a Szepességről érkező vonattal együtt vitetnék be Kassára.

A Budapestről d. u. 1 ó. 50 p.-kor Eperjesre és az Eperjesről reggel 7 ó. 10 p.-kor Budapestre induló vonattal május 1-je óta a közvetlen kocsit megszüntették. Ennélfogva utasainknak Aboson át kell szállniok. Az este 1/8-kor Abosra érkező gyorsvonatnál úgy szólván napról-napra tapasztaljuk, hogy az

Eperjesre utazók abból kiszállván, a fényes gyorsvonat úgyszólván kiüresedik. Vagyis átlag több utas utazik ezzel a vonattal Eperjesre, mint a Szepességre; mégis az eperjesieknek nemcsak, hogy közvetlen vonatuk, de még egyetlen közvetlen kocsijuk sincsen. Ennél a két vonattal tehát a közvetlen kocsit visszaállítását kérjük.

A Budapestről Abosra reggel 4-kor érkező és Abosról éjjel 3/4-1-kor induló, igen jó vonatoknak Eperjes felé és felől csatlakozásuk sincsen. Pedig csak az abos—eperjesi, mindössze 17 klm.-nyi útra beállítandó új vonatra volna szükség s Eperjes és Sárosvármegye közlekedése rendkívül sokat nyerne. Ezt tehát kérjük.

Az Eperjesről 4⁴⁵, 10³⁵ és 9⁴⁵-kor elmenő vonatok túlkorán indulnak és Kassán, minden szükség nélkül, túlsokáig várakoznak. Ezeket, úgy a déli 11⁴⁰-kor indulót is, későbbben kérjük városunkból elbocsátani; ellenben a Kassáról 5²⁰ és 4²⁰-kor elmenőket korábban.

Végül közönségünknek régi, általános és rendkívül sokszor hangoztatott óhaja az, hogy összes vonataink a kis-állomásra is induljanak és oda is érkezzenek meg, s hogy a nagy- és a kis-állomás indulási ideje közt többé ne legyen oly sok időköz.

Ezekben csak a legfontosabb panaszokat tettük szóvá. Ajánljuk azokat a Kassa—Oderbergi Vasút vezérigazgatójának, Sárosvármegye közigazgatási bizottságának s a kassai kereskedelmi és iparkamarának szíves figyelmébe.

Az eperjes—sóvári villamos-vasút kérdéséhez.

E lap okt. 31-iki és nov. 7-iki számaiban megjelent cikkek az eperjes—sóvári vasút tervével foglalkoznak és bár a jóindulatú elismerés mint édes, de mérgező pilula nem hiányzik egyik cikkből sem, mégis végtendenciában oda irányulnak, hogy a szépen induló terv ellen hangulatot keltsenek, és a még meg sem született magzatot már méhében megöljék.*

Engedtessek meg nekem, ki ezidőtájt ezzel az ügygel legbehatóbban foglalkozom, hogy mindkét cikknek jó-hiszemű tévedéseit helyreigazítsam.

Agoston tanár úr érdemlegesen nem szól az ügyhöz. Csak impressziókról számol be. Véleménye az, hogy a vállalat nem lesz életképes. Bocsánatot kérek, ha azt állítom, hogy nagy tájékoztatlanságra vall, ha valamely vállalat rentabilitásáról olyképp mondunk véleményt, a nélkül, hogy ismernők mindazokat a tényezőket, melyek az üzleti vállalkozás alapját teszik. E tényezők: a befektetési tőke, az üzemi, fentartási és igazgatási költségek egyrészt, mint terhek; az üzemi, üzleti és gazdasági haszon másrészt, mint vagyoni eredmények, melyek a vállalat életképességét úgy magán-, mint közérdekből megállapítják. Valamely forgalmi vállalat, ha mindjárt nem is termel közvetlen produktív értékeket, mint egy iparvállalat, mégis fontos gazdasági, sőt indirekt értéktermelő rendeltetéssel bírhat, a mennyiben anyagoknak és áruknak olcsóbb szállításával, ezeknek értékesítését — olcsóbb vétel- és eladásiáron — előmozdítja. Sok árucikk, főképp nyersanyag, igen sok esetben azért nem értékesíthető, mivel a termelő-helytől az értékesítő-piacig való vitel túlnagy költségeit el nem bírja. Ily esetben a forgalmi eszköznek egyenesen értéktermelő rendeltetése van. Ilyen például a sóvári faanyag.

A forgalmi eszköznek másrészt idő- és értékmegetakarító rendeltetése van a személyforgalomnál, a mihez

* Nézetünk szerint a cikkírók ezt nem czélozták, csak aggályait fejtették ki. Szerk.

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Az első debut.

Írta: JESZENSZKY DEZSŐ.*

A szarvasi ev. főgimnáziumban — a hogy az már érettségi előtt szokás — megkérdeztek bennünket, hogy ki milyen pályára szándékozik menni. Én a papit mondtam be. Hogy is mertem volna mást? Apátlan, anyátlan árva voltam, s a jó öreg lutheránus pap nagybátyám, a gyámom, talán agyon is ütött volna, ha be merem vallani, hogy színész leszek; pedig olyan szelidlelkű, hogy onnan is elfut, a hol csirkét ölnek. Személfénye voltam az öregnek. Bennem látta utódját a kis n-i parochián. Melleleg mondom, hogy a parochiára jó soká kellett volna várnom, mert, bár 83-éves az öregem, de ma is buzgalommal hirdeti az Úr igéjét. Hirdesse is sokáig! A most elmondandó 25 évvel ezelőtti történet; lutheránus káplánkodásból 25 év mégis kissé sok a joból.

Hát a papi pályát mondtam be. Gondoltam, ezt a kis suskust nem rójják fel bűnül az égiek, mert, magamban, biz' én Thália papságát gondoltam.

Érett lettem. Hogy bebizonyítsam érett voltomat, azzal a 30 forinttal, mit hazautazásra kaptam, neki-indultam a világnak, szintársulatot keresni, hol régi vágyam teljesedésbe mehet, s beállhatok színésznek. Nem latolgattam, nem fontolgattam. Ellenállhatatlan erő űzött. Színészsé lenni!... Színészsé lenni!

* Szintársulatunk ezen, általánosan kedvelt, tehetséges tagjának nov. 16-ikán ünneplendő, 25-éves színészi jubileuma alkalmából közöljük ezt és a következő tárczát.

Akkoriban az Alföldön még a jó öreg Tiszavidéki Vasút döcögött. A többi között tehervonatai voltak személyszállítással. E tehervonatoknak az volt a sajátosságuk, hogy olcsóbb díjtétel mellett szállították a nem nagyon siető utast, s minden nagyobb állomáson, legkevesebb egy órát, ácsorogtak. Vágy ugyan dolgozott bennem mielőbb Thália karjaiba futni, de szem előtt tartottam: «Lassan járj, tovább érsz!» Úgy gondolkodtam, hogy e várakozási idő alatt befuthatok az illető városkákba, s megtudhatom, vannak-e ott színészek.

Így is tettem. Az első állomás Mezőtúr volt. Odaérve, leugrom s rohanok befelé, minden utcásarkot szorgosan szemügyre vettem, nincs-e plakát ragasztva. Sehoh semmi! Berohanok a «Dobogó»-vendéglőig. Tudakozodom! Fájdalommal értesülök, hogy ez évben még nem voltak színészek. No gyí, loholok ki az állomásra; e messze van, jó félórai út; szerencsére van még annyi időm, hogy felkapaszkodhatom.

Mezőberény a második várakozó- és várakoztató állomás. Ismétlődik a mezőtúri esetem. Békéscsabára érünk. Sehoh társulat. Kedvet veszve, Orsházára érkezünk. Csüggedt voltam. Már csak immel-ámmal lépek az indóház elé, mikor szemben, a vasúti vendéglő oldalán, megpillantok egy színes falragaszt. Oda-rohanni, elolvasni egy szempillantás műve volt. «Heuréka!» kiáltottam fel, ittasodva az örömtől! «Megvan!» «Megvan!» A mohamedán zarándok, mikor hosszú, farszató út után Mekka falát megpillantja, nem léphet oly ihlettel, oly buzgalommal, mint én Orsháza poros utcáján. Mennyi ábránd forgott fejemben! Hogy fogom én játszani Bánkot, vagy ha azt nem, legalább is Tiborczt! Ely pillanatban mint Romeo lépkedtem,

majd mint Göndör Sándor sóhajtottam Bática Tercsinek. Hogy fog örülni az igazgató, hogy ölel keblére: «Hiszen csak téged vártunk!»

Már láttam, vastag betűvel nyomva, a szinlapon nevetem, hogy hirdesse Orsházának első fellépésemet. Egyik gondolat kergette a másikat agyamban. Rózsaszínű köd vett körül, s szőttem az álmokat dicsőségről, boldogságról, hírről, névről.

Beérek az «Alföld»-szállodához; udvarán megpillantom a deszkákból összerótt, «szinkör»-nek nevezett bódét. A bejárás előtt egy potrohos, kisméretű, korszakállal alak áll. Félénken közeledem hozzá, s megkérdezem:

- Kérem, hol találhatom a szinigazgató urat?
- Minek? — kérdi ő a legdurvább hangon.
- Beszélni szeretnék vele!
- Marha! nem látod, vele beszélsz!

Elbámultam, s mi tőrés-tagadás, meg is seppentem egy kissé, hogy ismeretlenül ily nyájasan fogad. Persze akkor még nem tudtam, hogy Szegedy Mihály szinigazgató a világ legrusztikusabb embere, ki híres volt arról, hogy a társalgásban más tónust nem ismert. Analfabéta volt az istenadta, de rajongója a színésznek. Egy vagyont költött el rája s mikor a színész rendezésével, mint műveletlen embertől a koncertszínt megvonták, beleőrült s a legnagyobb szegénységben halt meg.

— No beszélj hát, mi kell?

— Kérem szépen, igazgató úr, én diák vagyok, most tettem le az érettségit, itt a bizonyítványom. Színész szeretnék lenni. Nagyon kérem igazgató urat, legyen olyan szíves és vegyen fel társulatába.

kétség nem fér. A közlekedés lehetősége azonkívül az embereket mozgékonyabbakká teszi, a minnek egyéb forgalmi szempontból is igen nagy fontossága van.

Ennyit a gazdasági előnyeiről. Hogy a vállalat rentábilis lesz-e vagy sem, azt csak alapos kalkuláció, a bevételek és kiadások összevetése és a befektetési tőkéhez való viszonyítása alapján lehet megállapítani. Erről a legközelebbi hetekben alkalmam lesz beszámolni az érdeklődőknek, midőn is ki fog tűnni, hogy teljesen reális alapon, egészséges, hasznosított vállalat előtt állunk.

Hogy ez a vállalat Eperjes ipari fejlődésének útját nem állhatja, sőt előmozdíthatja, az az eddig mondottakból elég világosan kitűnik.

Ezideig Eperjes még csak kereskedelmi város, és ennek igenis létérdeke, hogy oly közlekedési eszközzel rendelkezzen, mely az árucikkeket olcsón szállítsa a vasúthoz és a vasúttól.

Éppen e lap hasábjain foglalkozom, ezzel kapcsolatban, Eperjes teherforgalmi kérdésével. Mihelyt a Kassa—Oderbergi Vasút igazgatóságától rendelkezésemre fognak állni a teherforgalmi-statisztikai adatok, alkalmam lesz erre részletesebben kiterjeszkedni.

Hogy a nagyipar Eperjesen mért nem fejlődik ki, ez más fejezet alá tartozik.

Hogy az eperjesi villamosmű a kisipar érdekeit előmozdítani igyekszik, kitérnék abból, hogy a motorikus célra szolgáló áramot önköltségi áron ajánlta föl a helybeli kisiparosoknak, az esetben, ha legalább is összesen 50 lóerőnyi motorikus erőt elhelyezni képes. Hogy ezzel szemben csak lanyha érdeklődést tapasztal, az csakis a kisiparosok indolenciáján múlik.

Agoston tanár úrnak a város helyválasztására vonatkozó fejtegetéseire csak annyit jegyzek meg, hogy modern városok csak a sík területeken fejlődnek ki egészségesen. Mindazok a régi városok, melyek dombokon épültek, lassanként leszorultak a lejtőkről a sík területre, a hol terjeszkedési és forgalmi szempontból a legtermészetesebben alakulhatnak ki. A dombokon marad a régi, az elhagyott város és a lapályon alakul ki az új, a modern város. És így csak természetes, hogy Eperjes inkább a Kassai-út mentén, mint a Táboron fog ki-
fejlődni.

Guttman Miklós úr cikke nemcsak általánosságban mond véleményt, hanem részleteiben is kiterjeszkedik a tervezett vasútra. Számadatokkal és példákkal akarja igazolni, hogy a vasút nem szükséges és nem is ajánlatos Eperjesnek. Csak az a baj, hogy példái sántikálnak, és számadatai még a valóságot sem földik; így tehát még távolabb vannak az igazságtól, mint az én «való numerus»-aim.

Guttman úr lehet Eperjesnek «közrend-öre», de nem fölülbírája oly tervnek, melyhez alig ért.

Azért, hogy valaki jó kalkulációkat szerez a kollokviumokon, abból még nem következik, hogy vasúti szakvéleményt is mondhatson.

Nem terjeszkedném ki cikkére ily részletességgel,

— No még az kellene, hogy én diákot felvegyek. Elég éhenkórász van nálam. Még van néhány czopfom, elennétek tölem, oszt' perselyt köthetnek a hasamra.

Igy Szegedy. Külön szótára volt az öregnek. Czopf alatt a forintot értette, száz forintnak «lepedő» volt a neve. «Perselyt kötni a hasra», nála kéregetést jelentett.

— De igazgató úr, kérem szépen, beérem én a legkevesebbel is, és szorgalomban nem fog felülmúlni senki, minden vágyam csak az, hogy színész lehessenek.

— Marha, hát hiába harangozok neked, nem kellesz! Eredj, oszt' dugj pávatollat kalapodhoz, s mutogasd magad, mint talián a majmát, abból talán megélsz. Jóska! — a szolgálhoz — hol vagy? Tegyenek forró aranyba mielőbb, szaladj a Lizi ténsasszonyhoz, adja-ide a flintámat, oszt' hozd utánam, megyek kacsázni! — S azzal otthagytott a faképnél.

Nem tudom, létezik-e nagyobb boldogtalanság, mint mikor szertefoszlanak a rózsaszínű álmok, s a sivár való feltáru a maga egészében.

Ott állottam a színház bejárata előtt, szomorúan, csüggedten. Vége, vége mindennek! Isten hozzád Bánk, Tiborc, Romeo, Göndör Sándor! Isten veletek! Mennyi ábránd, mennyi álom foszlott szét. Évekig építettem fel, s rövid néhány pillanat alatt leomlott körülöttem minden, mint egykor Jerikó kőfala Józsva szavára.

Gyerünk hát tovább. Szegény Dezső, nem lehettél Thália papja, legyen meg az öregem akarata.

Szomorúan bandukoltam a vasút felé. Egyszer csak három, beretváltképű fiatalember kerül elé. Az egyik megszólalt:

— Ön az a fiatalember, ki színész szeretne lenni? Ott voltunk az arénában s mindent hallottunk. Hát igazán olyan komoly szándéka ez?

— A legkomolyabb!

— Látja, mi is diákok voltunk, innen a rokon-

ha számadatainak, nem tudom szándékos, avagy tudatlan elferdítése ezeknek megczáfolására nem késztetne. Íme a jogász-alaposság:

A villamos-vasút személyforgalmát úgy tünteti föl, mintha az tisztán Sóvár érdekeit szolgálná, és ilyképp az Eperjes állomásra érkező és onnét induló utasok számát — osszián: homályban tartott stílusából nem tudom megállapítani, a napi avagy évi forgalmat érti-e — előbb nevétséges 70-re redukálja, aztán nagy-lelkűen 700-ra egészíti ki. Nos, így nem lehet számokkal dobálózni. Ahogy én közöltem az adatokat, teljesen hiteles vasúti statisztika alapján történt. Eperjes állomásra érkezik és onnét indul naponként átlag 660 utas, a kik közül csupán egyharmadot, vagyis 220 utast vettem számításba, a mi más városok hasonló forgalmának tapasztalati adataiból ismeretes, és így nyertem azt az eredményt, hogy, 25% kiséző személyzettel együtt, a személyforgalom 275 napi utasra számíthat, a minnek évi 100,000 utas felel meg. Ez a minimum, a mire számítani lehet. Ebben még nem foglaltatik benn a helyközi forgalom Eperjes és Sóvár közt és az eperjes-városi belforgalom, a melylyel együtt az évi, összes személyforgalom 160—180 ezerre emelkedhetik.

Ez pedig nem oly megvetendő szám, melyről ily könnyedén kell beszélni, mint azt a cikkkíró teszi. Ez igenis egészséges alapját képezheti a létesítendő személyforgalmi vállalatnak.

Hogy a vállalatot nem óhajtjuk tisztán a személyforgalomra alapítani, az érthető és helyes törekvés. Éppen a teherforgalom szolgáltatja majd a közérdekű vállalat igazi létalapját.

A vidéki villamos- és általában motorikus-forgalmú vállalatok csak úgy boldogulhatnak, ha a személyforgalmat a teherforgalommal kombinálják. Eperjesnek és Sóvárnak ez közös érdeke. Sóvárnak évenként 600 waggon sőt és legalább 500 waggon fát kell Eperjes állomásra szállítani, míg Eperjes városnak egyedül a Vásártér környékén levő iparvállalatai és nagykereskedői 1500 waggon évi áruforgalmat bírnak felmutatni, a miben csak egész waggonrakományok foglaltatnak. A felsorolt áruk egymagukban 2600 waggon évi forgalmat biztosítanak a létesítendő villamos-vasútnak.

Már eddigi számításaink is igazolják, hogy ez a teherforgalom, a személyforgalommal együtt, a vállalat kielégítő rentabilitását biztosítja.

De lássuk csak, minő téves adatokat közöl cikkkíró a sóvári fa-szállításról. Azt állítja, hogy évenként 60,000 m.³ a kincstár fatermelése. Az erdőhivatal főnöke velem személyesen közölte, hogy évenként 20,000 m.³-nél több fát nem vágják.

Mint ismeretes, a sóvári sóbánya eddig faszükségletét az ottani erdőkincstárnál fedezte. Ez évben azonban nem bírva megállapodásra jutni, idegen czéggel kötötték 5-éves szerződést a fa szállítására. Ilyképpen a kincstár kénytelen fáját értékesítés végett onnét elszállítani. Eddig Budapestre 2000 m.³-t szállították, és ugyan-

szenv. Van pénz? Gyerünk be ebbe a kis korcsmába, egy pohár bor mellett adunk majd tanácsot, hogy érheti el a legkönnyebben.

Be is mentünk, jól uzsonnázunk. Bámultam az én három új barátom ét- és itvágyát. Ki is tanítottak meglehetősen nagy cseh árán.

Estére hajlott már az idő. A fiúknak a színházhoz kellett menni. Velük tartottam. Szegedy Mihály bátyánk már akkor a pénztárbódében ült, s leste azt a publikumot, a mely sehogysem akart jönni. Meglátott engem, rám kiált:

— Hát te, püffikölyök, még nem ültél fel a spórhertre? — «Vonat»-ot értett alatta.

— Nem utaztam el, igazgató úr, én mindenáron színész akarok lenni

— Nem kellesz, mondtam már!

No most elő a betanult mondatokáival.

— Hát úgy sem, igazgató úr, ha három hónapig nem kell fizetés? — Dadogtam, nem gondolva meg, hogy miből fogok megélni.

— Szervusz, csapj bele — nyújtja felém két marokkal felérő tenyerét.

Belecsaptam!

— Színész vagy! — ropogtatta jobbában kezemet s bal öklével baraczkot nyomott fejem búbjára.

Ha a püspök a növendékpapot áldozópappá keni fel, ha a király lovaggá üt valakit, kél-e annak nyomán olyan érzés, mint a mily boldogság fakadt az én lelkemben e baraczknyomás révén. Áradoztam. Szerettem volna Szegedynek kezét csókolni, az egész világot keblemre ölelni. De a jó öreg nem sokat teketóriázott velem, hanem rögtön rendelkezett:

— Működésedet most mindjárt megkezded. Felmégy a karzatra jegyet szedni.

csak ennyit fognak még a közeli hetekben onnét elszállítani A jövőben azonban a kivitel ipari fából is nagyobb lesz.

Ezzel a szállítással 12, aranybányai fuvaros van megbízva, a kik naponként 12 m.³ fának az állomásra való szállításáért 10 kor. fuvardíjat kapnak; mivel fuvaronként 25 m.³-t visznek, e szerint egy-egy fuvar díja 2 kor. Megjegyzendő, hogy ezeket az adatokat az erdőhivatal főnökétől szereztem be, a melyeknek hitelességéhez kétség nem fér. Ugyanezeket egy aranybányai fuvaros is megerősítette előttem.

Ezzel szemben mit állít a cikkkíró?

«Eddig 120 fuvaros teljesíti a szállítást, és 2¹/₂ öl fának napi elvitelért ölenkint, 60—70 fillért, naponként tehát alig 2 koronát keresnek.»

Íme, a fuvarosok számát éppen csak megtízszerezte, míg napi keresetüket megötösdölte. Ezeket nevezi ő hiteles adatoknak.

Cikkkíró élénk fantáziájában már a villamos-vasút miatt kenyerüket vesztett fuvarosok síró hörgését is hallja. Nem rosszakaratú ellenhangulatkeltés az egész?

A kassai, csermelyvölgyi gőzüzemű boldogult vasutat említi föl elretentő példa gyanánt. Nos, ez példának igen gyenge. Naponként csak 8—10-szer közlekedő, nehézkes lokomotív-vonat forgalmát csak nem lehet összehasonlítani napi 80-szor forduló, könnyű, mozgékony, elektromos üzemmel. Amazt az üzemi és személyzeti költség, ily gyér közlekedés mellett, megöli, míg emennek üzemi és személyzeti költsége a minimumra csökken.

Még technikai nehézségeket is fölemlít az ügy végleges leintése céljából, mint a felsővezeték, melynek veszélyes voltától ma már az egész világon nem tartanak; a sóvári téli hófúvásokat, melynek eltakarítása, egyszerű hóekével, semmiféle nehézséggel nem jár. Ezek miatt ne fájjon cikkkíró feje, a mikképpen ne röstelje bevallani, hogy az egyszer oly ügyben prókátoroskodott, a melyben még a legelnézőbb bíró előtt is pörvesztes lenne. Egyet jegyezzen meg magának: Sohase mondjunk olyanról véleményt, a mihez nem értünk.

Stark Zsigmond, gépészmérnök.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

A Kör szabad-liczeumában az első tanító előadást dr. Farkas (Wolfner) Pál budapesti író tartotta meg szerdán «A török államcsíny és ellenforradalom» czímen. A szépszámu közönség a tartalmas előadást tetszéssel honorálta. Farkas a M. Társadalomtudományi Egyesület eperjesi fiókjának megalakítása iránt mozgalmat indított. Ezt városunkban rokonszenvvel fogadják.

A Kör analfabéta-tanfolyama ellen a HADSEREG cz. lap októberi száma támadást intézett. Kifogásolta azt, hogy a katonákat nem tisztelt, hanem tanítók oktatják. Ez alaptalan támadásra körünk lelkes titkára, dr. Wallentinyi Samu, a BUDAPESTI HIRLAP vasárnapi számába igen sikerült cikket írt, és a kifogás alaptalanságát és a tanfolyamnak rendkívül áldásos voltát teljesen kimutatta.

A Kör zene- és képzőművészeti szakválasztmánya nov. 17-iki háziestjének műsora:

- GRIEG: Sigurd Jorsalfar három hangverseny-darabja: a) Előjáték («A királyi csarnokban»), b) Intermezzo («Borghild álma»), c) Hódoló-induló. Előadja a helybeli cs. és kir. 5. gyalogezred zenekara, Hoffmann Ferencz karmester vezetésével.
- a) «Csengetyű-dal», SZTOJANOVICS JENŐ-től; b) «Hayde», TARNAY ALAJOS-tól. Éneklé a Kör vendége: Forgách Lenke úrhölgy.
- MENDELSSOHN: Concert-cyclus II. része. Zongorán előadja Vesperényi Dénes.
- Szavaltat. Előadja dr. Mészöly Árpád.
- VIEUXTEMPS: «Ballade et Polonaise» (Opus 38). Hegedűn előadja Smilovits József.
- a) «Villanelle» («Wanderlust»), D'EVA DELL AEQUA-tól; b) «Loreley», LISZT FERENCZ-től. Éneklé a Kör vendége: Forgách Lenke úrhölgy.
- Két vonós-quintett. Előadja a helybeli cs. és kir. 5. gyalogezred zenekara, Hoffmann Ferencz karmester vezetésével.

Kezdete este 6 órakor.

A következő háziesték:

1909. decz.	1. estély rendezője	Hoffmann Ferencz.
	» 15. »	Káldi Soma.
1910. jan.	26. »	Nikelszky Zoltán.
febr.	9. »	Becht József.
	» 23. »	dr. Ferbstein Károly.
márcz.	9. »	Matherny Gusztáv.

A zeneiskola látogatói ingyenes helyet kapnak a Kör zeneestélyein.

SZINHÁZ.

A lefolyt héten a közönségnek nagy és állandó érdeklődését tapasztaltuk: mindennap telt, sőt gyakran zsúfolt házat láttunk. Ezt a társulat meg is érdemli, s — egyes kisebb hibáktól eltekintve — minden tagja azon van, hogy feladatának kellőleg megfeleljen. A zenekar is, habár diszsonánzia itt ott még előfordul, sokat javult. Az új díszletek és jelmezek a siker biztosítására szintén lényegesen közrehatottak. Most főleg csupán egyes tagoknak jobb szereptanulást és a rendezésnél kissé nagyobb gondot ajánlunk. A színpad sokszor túlságosan üres; elegáns szalonokban nem ritkán a legszükségesebb bútor is alig van meg. E tekintetben tehát kissé nagyobb bőkezűséget kérünk. A hét folyamán a „The Brewsters”, 5 angol hölgyből állott artistacsoport (a színlap szerint, helytelenül: ballet) vendégszerepelt — mindig 11 óra felé kerülvén reá a sor, mit a közönség nem kis visszatetszéssel fogadott. A multheti xylofon-művészek után újabb artisták kissé túlgyorsan következtek. Mutatványaik inkább orfeum deszkáira, mint színpadunkra valók voltak. Ez és a fölemelt helyárák közönségünk körében némi elégedetlenséget idéztek elő. E részben tehát jövőre kissé több óvatosság ártani nem fog.

Vasárnap d. u. „A harang” reprize volt; este meg Szigligeti örökszép népszínműve: „A cigány”, került színre. Örömmel láttuk a drámai fordulatokban, nemes eszmékben gazdag műnek előadását, annál inkább, mert színpadunkon — sajnos — népszínműveket, különösen jókat, ritkán élvezünk. Az előadás eléggé jó volt. Holcsey Ilona láthatólag nem volt ugyan elemében és a szerep is kevésbé neki való volt, de igyekezettel játszott. Feszenszky a czímszerepben remek alakítást nyújtott. Minden szavában, mozdulatában az igazság tünt ki; figyelemmel, érzéssel játszott. Jó volt Fehér is. Madas pedig ezúttal is megneveztette a közönséget a pipogya férj szerepében; Bándy Rózi, Tarnay Lidia, Földváry és Tolnay a sikerhez szintén hozzájárultak. Nagyon csinosan festettek, mint parasztleányok: M. Balogh Leona, Sándor Margit és F. Poór Jolán.

Hétfőn — pompás előadásban — Strauss O. gyönyörű operettje: „A varázskeringő” ment. Elsősorban Sz. Végli Gizi emeljük ki. Kedves mozgása, rendkívül ügyes játéka és csinos éneke ezúttal is megnyerték mindenki tetszését, mit a zenekarból felnyújtott szép csokor is igazolt. Bándy Rózsival nagyon meg voltunk elégedve: csengő, bájos éneke, figyelmes játéka és elegáns öltözékei részére szép sikert biztosítottak. Telekán éneke szintén teljes hatással érvényesült, s csupán játéka és prózája kell, hogy kissé még javuljon. Madas és Acs, úgy Tarnay Lidia ezúttal is jók voltak.

Kedden Abonyi Árpádnak érdeklődéssel várt színműve, a „Laczkovics kapitány”, került előadásra. Közönségünk az új darabbal teljesen meg volt elégedve. A siker elsősorban Holcsey Ilonának és Martinek Ilonának köszönhető. Az előbbi nem könnyű szerepében természetesen volt és nagy hatást aratott; az utóbbi pedig a naiv Sárka szerepét igen bájosan, meggyerően alakította. Mindketten teljes dicséretet érdemelnek. A férfiak közül elsősorban Fehért említhetjük meg, ki a czímszerepben igen jól nyújtott, bár reméljük, hogy ő ugyanazt a szerepet a következő alkalommal sokkal hatásosabban, több sikerrel fogja megjátszani. Földváry megjelenése igen sikkes, sőt tán túlelegáns, játéka pedig — különösen az első felvonásban — általános tetszést nyert. Acs, mint főispán, tán kissé túlmerev volt; mozdulataiban kissé több elegancia is nagyon javára lett volna. Verő Ilona, Madas, Feszenszky és Tolnay a jó ensemble-hoz mind hozzájárultak.

Szerdán „Az erdőszleány”-t láttuk. Bár ez idényben már negyedszer játszották, iránta a közönség nagyon érdeklődött, mit a jó előadás ezúttal is honorált.

Csütörtökön „Az ördög” telt házat csinált. A közönség feszült érdeklődéssel kísérte a rendkívül szellemes és több külföldi színpadon is játszott színművet. Holcsey Ilona igen jól és elegáns volt; játékaival ezúttal is meg voltunk teljesen elégedve. Martinek Ilonka a szemtelen Elza szerepét ügyesen játszotta meg, bár kissé több elevenség nem ártott volna neki. Szabados

a czímszerepben remekelt s kifogástalan volt. Acs, mint festő, igyekezettel tanúsított és jól is játszott, de hangja többször nem volt egészen megfelelő és mozdulatai is itt-ott befejezetlenek, elkésettek voltak. Jó volt még Fehér.

Pénteken „A tatárjárás” zsúfolt házat vonzott. Az előadás az ismert jó volt. Sugár Gyulával (Lörentey) ezúttal már sokkal inkább meg voltunk elégedve, úgyszintén Peéry Ilussal is, ki az önkényes szerepét sikkesen és igen temperamentumosan játszotta meg, ügyesen mozgott és csinosan is énekelte. Örömmel látjuk haladásukat. Madas ezúttal is igazolta azon tapasztalatunkat, hogy a tart. hadnagyot az országban talán ő játszsa meg legjobban. Jók voltak még: Verő Ilona, Szabados (elsőrangú alakítás!), Telekán, M. Balogh Leona, Fehér és Dabis. Telekán szép énekét ezúttal is nagy élvezettel hallgattuk.

Szombaton a „Táncos huszárok” bemutatója volt.

HIREK.

— **Új tábornok Eperjesen.** Achberger József cs. és kir. vezérőrnagy, az eperjesi 54. sz. gyalogdandár parancsnoka, állását a napokban elfoglalta. Reméljük, hogy városunkban magát nem kevésbé jól fogja érezni, mint népszerű és a polgári társaságban is igen kedvelt előde, br. Vever János tábornok.

— **Gr. Zichy Nándor**, a magyar katolikusok vezére, a napokban töltötte be 80-ik életévét. Ez alkalomból öt számosan üdvözölték; köztük, a tarczai esperesi kerület nevében, Brühl Menyhért, Héthárs buzgó prépost-esperese is megleghangú iratot intézett az ősz bajnokhoz.

— **Az ev. egyházmegyéből.** A hámosfalvai (Gömör vm.) ev. egyház Pollyak Jenő kapinémfalvai evang. lelkészt rendes lelkészévé megválasztotta. — A sárosi ev. esperes a megüresedett palonczai lelkési hivatal adminisztrátorául Martincsek Márton kissebeni lelkészt rendelte ki.

— **Kinevezések.** A pénzügyminiszter Daniélovich Ernő végzett joghallgató, lőcsei lakost a besztercebányai p. ü. igazgatósághoz p. ü. fogalmazógyakorlókká; a belügyminiszter Berzeviczy Jenő határrendőrs. segédfogalmazót fogalmazóvá; Hermanovszky Emil bártfai határrendőrs. fn. segédfogalmazót segédfogalmazóvá; a kassai róm. kath. püspök Takács Pál eperjesi káplánt Sárospatakra hitoktatóul kinevezte.

— **Jubileum.** Dr. Takács Menyhért, a premontrei kanonokrend prépost-perjele, a főrendiház tagja, nov. 7-ikén ünnepelte Jászóvárot 25-éves papi jubileumát. Ez alkalomból rendtársai, hívei és barátai gyönyörű ünneplésben részesítették őt, melyhez közönségünk nevében mi is őszinte örömmel és szerencsekívánatainkkal csatlakozunk. Az Eperjesi Rákóczi Kath. Kör külön irában üdvözölte az érdemes főpapot.

— **Színész-jubileum.** Szabados László szintársulatának egyik leghatásosabb tagja, a közönség kedvence, az ország színészeinek egyik legidősebbje ünnepli, színházunkban nov. 16-ikán, működésének 25-éves évfordulóját. Feszenszky Dezső 25 évvel ezelőtt, mint a szarvasi főgimnázium végzett tanulója indult neki annak az útnak, mely inkább töviseket, mint rózsákat terem. Huszonöt év nagy idő, még akkor is, ha napjaink meglegedettségekben, gondtalan kényelemben telnek; de még hosszabbnak tűnik fel akkor, ha azt az élet igazi küzdelmei, a nélkülözések nyomasztó ereje népesíti meg. A színészi pályán lévők még ma is sok bántalomnak, mellőzésnek vannak kitéve. Hát még 25 év előtt, mikor — bizony nem is olyan ritkán — hiányzott a mindennapi kenyér, mikor az örökös anyagi gondok nyomása alatt nem volt segítő kéz, mely a nemzeti nyelv bajnokainak homlokáról letörölte volna a keserves munka verejtékcseppeit? Feszenszky is sok nélkülözésen ment keresztül; a sors olykor-olykor fölemelte s midőn már azt hitte, hogy végre elérte a rég óhajtott partot, ott ismét csak a keserű csalódás fogadta. A nehéz viszonyok azonban nem tudták megtörni az ő erős akaraterejét; vidámságát mindmáig megőrizte, s ma is kedvence úgy a közönségnek, mint kollégáinak. Mi is gratulálunk a jubilánsnak, kinek kívánjuk, hogy, feledve a múltnak bajait,

haladjon továbbra is azon az úton, melynek végcélja oly nemes, oly lélekemelő! Nov. 16-iki jutalomjátékára közönségünk figyelmét felhívjuk. Lapunk mai és következő száma a jubiláns életéből két, érdekes tárczát közöl.

— **Hymen.** Ecsy Mihály államvasúti mérnök a múlt héten tartotta a komáromi ev. templomban esküvőjét Bergmann Ernő államvasúti ellenőr és neje Stock Iika leányával, Ilonával (Babyval).

Kachelmann Oszkár (Vihnye) eljegyezte dr. Magócsy-Dietz Sándor budapesti tudományegyetemi tanár leányát, Margitot.

Szöbel Vilmos (Szinyeújfalu) eljegyezte Grünwald Ilonát (Gölniczbánya).

Kustán Józsefalföldi körjegyző nőül vette Bordács Hildát (Gálszécs).

— **Reaktiválás.** A cs. és kir. közös hadügyminiszter f. é. nov. 6-ikán kelt rendeletével, a várakozási illetékekkel szabadságot Bartunek József 76. sz. gyalogezredbeli főhadnagyot a tetteges állományba helyezte.

— **„Elbeszélések.”** Úsz Irén, ki előbb az eperjesi úri társaságnak volt általánosan kedvelt tagja, most pedig Ungvárt lakik, novelláit egy kötetben legközelebb kiadja. Erre előfizetési felhívást bocsátott ki. A kötet ára 3 korona lesz. Előfizetéseket Eperjesről és Sárosvármegyéből elfogadják: Úsz Ottilia, dr. Dessewffy István és dr. Obetkó Dezső. A lapunk tárczarovatában a f. év nyarán megjelent, igen szép és hangulatos novella révén is ismeretes, tehetséges ifjú írónő művét közönségünknek pártfogásába melegen ajánljuk.

— **Áthelyezések.** A vallás- és közokt. ügyi miniszter Smilnyansky János bártfai és Szechenyi Sándor temesmoraviczi, állami el. isk. tanítókat kölcsönösen; a belügyminiszter Stanczel Géza határrendőrkapitányt Bártfáról Máramaroszigetire; a kassai róm. kath. megyéspüspök Paskovits Ferenc tótsóvári káplánt Eperjesre; a Ksod. vasút vezérigazgatója Brommer Ede állomástőnököt hasonló minőségben Héthásra áthelyezte.

— **Változások a körjegyzők körében.** Gallé István kishársi körjegyzőt Darócra és Fenyves Fülöp palonczai segédjegyzőt Kishársra körjegyzőkké; Galos Elemért Berzeviczére és Szinyei Merse Gyulát Palocsára segédjegyzőkké megválasztották.

— **Halálozások.** Kapissinsky János, g. kath. szentszéki tanácsos, volt váraknai esperes-lelkész, okt. 30-ikán, 76-éves korában elhunyt.

Miskovszky Viktor nyug. főreáliskolai tanár, kir. tanácsos, a Ferencz József-rend lovagja, Kassán, nov. 3-ikán, 71-éves korában meghalt. Kiváló régész volt. Bártfán, 1838-ban született. A Magyar Tudományos Akadémia levelező-tagja is volt s ennek elnöke, dr. Berzeviczy Albert, az Akadémia nevében a sírja koszorút küldött.

— **Az Eperjesi Kereskedők Társulata** minden kedden esti 9/9 órakor tartja heti-összejövetelét saját helyiségeiben.

— **A Rákóczi Kath. Kör** november 28-ikán (vasárnap), este 6 órakor felolvasó- és zeneestélyt rendez.

— **Frissen töltött saybuschi** világos- és barna-sör, valamint csapon mindennap kapható Reisz Edénél, Lőcsei-út.

— **A sárosvármegyei gyermeknapra** Semsey Boldizsárné úrasszony ömeltősága kezeihez utólag 132 kor. 02 fill. érkezett. A nemesszívú úrnő, a ki mindig előjár a jótékonyág gyakorlásában és soha meg nem szűnő lelkesedéssel fárad a mindenkitől elhagyott, szegény gyermekek megmentése érdekében, ez összeget a Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet által fentartott „Erzsébet”-árvaház rendelkezésére bocsátotta. Midőn ezt a legmélyebb köszönettel nyugtáznunk szerencsések vagyunk, ömeltősága előtt az egyelet igaz hálaájának is kifejezést adunk. Kósch Árpádné elnök, Faragó József titkár, Kósch Árpád pénztáros.

— **Pénzt** takarít meg minden sörfogyasztó, ki sörszükségletét Bohrandt J. V. eperjesi fűszerüzletében szerzi be, hol kizárólag csak a híres, eredeti töltésű Dreher-sör kapható, mindig friss állapotban. Telefon 32. szám. Házhoz-szállítás!

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mindenki értékes utazásához is kínálunk, hájram mindenképp „Roche” eredeti csomagolást.

Sirolin

Emeli az étvágyt és a testerőt, megemlé-
teli a köhögést, vándorlást, álmatlanságot.

„Roche”

Legjobb orvosi rendeltetés a gyógykezelés-
hez. — Ám Országban 6-8 havonta.

— **Hangverseny.** A Rákóczi Kath. Kőr. nov. 7-ikén hangversenyt és táncmulatságot rendezett. Jelen voltak többek között: Hodobay Andor, Uhlarik Mátyás, Zaborovszky Béla, Kadas Miklós, Ágoston Károly stb. A hangverseny műsorán 3 pontot a katonazenekar játéka foglalt le, ezzel is csak szaporítván sikereinek számát. A katonazenekart népszerű karmestere: Hoffmann Ferencz vezényelte. Különös érdekessége volt az estélynek új csillag: *Veszperényi* Dénes szereplése. A fiatal és máris kiforrott technikájú művész zongorajátéka általános, megérdemelt tetszést és sok tapsot aratott. Beethoven «Mondschein-Sonata»-ját és Mendelssohn «E-moll concert»-jét játszotta. Hangverseny után hajnalig tartó, fesztelen jókedvben lefolyt táncmulatság következett. Az estély alkalmával felülfizettek: Zaborovszky Béla 20 koronát, Uhlarik Mátyás 10 koronát, Kovaliczky Pál 5 koronát, Kóch Tivadar 4 koronát, Ágoston Károly, Rakovszky Elek 3—3 koronát, Andruscsakievics Henrik, Frimmer János, Kassay István, Kurimszky János 2—2 koronát. Nevezett uraknak, valamint Koch János festőnek a Kőr részére festett, díszes fal-tánczrend díjtalan elkészítéseért halás köszönetet mond *as elnökség.*

— **A legújabb Pessl-féle bali-frizurákat** eszközli *Feld* Rózi, Eperjes, Vásártér 1. sz. a.

— **«Összedrotozott város.»** Eperjesre mondják sokan ezt a jelzőt, és nem ok nélkül. Kevés városban vezetik a villanyvilágítás sodronyvezetékét a föld felett. Városunkban ez egyébiránt azért van meg, mert a villanyvilágítási részvény-társaság nem győzné a földmunkálatok költségét, a melyekkel a földalatti vezeték lefektetése össze van kapcsolva. Vannak tehát eddig: sürgönypóznák és -drójtjaink, távbeszélő-dróthálózatunk és villanyvezető-drótnak. Ha már most a tervbevett villamos-vasút is létesül, akkor kilátásunk van még negyedik dróthálózatra is, a mely a villamos-vasutat a villanygyárral összekötni fogja. Jó lenne, ha a hivatott tényezők valami megoldás után kutatnának, a mely ezen a furcsa és a várost elcsúfító helyzetet javítana. Hovatovább u. i. olyannak fogjuk magunkat érezni, mint az egér a csapdában. (Beküldött.)

— **Palocsán távirtdahivatal** nyílt meg november 1-jén.

— **Tudományos esték.** A nov. 8-iki tudományos összejövetelen «a készfizetések fölvétele» foglalkoztatta folytatólag a nagy számban megjelenteket. Dr. *Erekly* István jogakadémiai tanár először Kuranda osztrák birodalmi tanácsbeli képviselő beszédére reflektált. Helytelennek tartja Kuranda azon nézetét, mely szerint a készfizetések fölvétele Ausztriának 120 millió korona kárt, Magyarországnak pedig ugyanennyi hasznot okozna. Kimutatja, hogy a bank-kamatláb hullámlása és a készfizetések fölvétele közt szoros összefüggés nincs. Szerinte a kamatláb hullámlása a legkülönbözőbb köz- és magánéleti jelenségektől függ, melyeket előre meghatározni lehetetlenség. Nagy szerepet játszanak e tekintetben: a spekuláció és az, hogy az állam az egy-bank, vagy pedig a több-bank rendszert követi-e; az egy-bankos országokban (pl. Franciaország, Ausztria és Magyarország) a kamatláb kevesebbé hullámló. A több-bankos államok statisztikai adatai a mi viszonyainkra nem egészen alkalmazhatók. Abban konkludál végül, hogy a készfizetések fölvétele nekünk nagyobb előnyt nem nyújtana, bár — mint *Fónás* János állította — feltétlenül károsnak nem tartja, de koncessziók útján is megvásárlandó engedelménynek nem tekinti. Ereklynek alaposan kidolgozott előadása általános, nagy tetszést keltett. Dr. *Rosenberg* Teofil a készfizetések fölvételének kötelezővé tételét a «*Quia non movere*» elvénél fogva is, és mert fölösleges, mellőzendőnek tartja. Ez u. i. egymagában az állam hitelét meg nem erősíti és a kamatláb képződését lényegesen nem befolyásolja, mert ez mindenféle más körülményektől függ. Időszertlenül is tartja életbe léptetését éppen most, midőn új adórendszer fog nálunk életbelépni, és új közvetett adókat terveznek (pl. gyufadó). Dr. *Horovits* Simon szerint ezt a kérdést tudományosan tisztázni nem lehet. Kétségtelen, hogy a kötelező készfizetés a banknak érdekében nem áll, de a közönségre nézve esetleg előnyös lehet. Kérdés azonban, hogy érdemes-e ezért áldozatokat hoznunk? Ennek eldöntése szerint nem pénzügyi, hanem politikai kérdés. Áldozatok esetében — szerinte — nem érdemes a készfizetést kötelezővé tennünk. *Fried* Simon, Jónás nézetéhez hozzájárulva, a készfizetések fölvételének kötelezővé tételét fölöslegesnek tartja, mit az is igazol, hogy a legutóbbi 12 év alatt bankunk kamatlába a német birodalmi bankénál magasabb sohasem volt. *Fónás* János szerint az állami felügyelet alatt álló egyetlen bank rendszere esetében a készfizetések kötelezővé tétele a helyzetet nem javíthatja, feltéve, hogy a bank bir mennél több arannyal. Az egyetlen palladium:

mennél több aranyat szerezni. Dr. *Flórián* Károly, mint előadó, meggyőződése az, hogy csakis a készfizetés képes a beállható kríziseket elhárítani és a valuta jószágát fenntartani. A készfizetések kötelezőtételétől nagyobb eredményeket azonban ő sem vár, mert bankunk tényleg amúgy is készfizető. A mindvégig magas színvonalon tartott vita a hallgatóság figyelmét állandóan és rendkívüli módon lekötötte. A jövő vitaestély hétfőn, nov. 15-ikén d. u. 6-kor lesz. Előadó: dr. *Erekly* István; tárgy: «az angol, francia és német, meg a magyar közigazgatás közti párhuzam».

— **Megbízható gyógykezelés.** Zavart emésztéssel ellátott egyének, kik étvágyhiányban, felfúvódásban, gyomorgörcsökben és rendetlen székelésben szenvednek, a *Moll-féle seidlits-por* használata által rövid idő múlva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel *Moll A. gyógyszerész*, cs. és kir. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban határozottan *Moll-féle* készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

— **Dite V. és fia okl. táncz-tanítók** növendékeinek szombatn, a városi Vigadó ő szes termeiben rendezett tánczvizsgája igen szépen sikerült. Nagyszámú közönség gyűlt egybe, mely a szebbnél-szebb tánczokat gyönyörködve szemlélte. Különösen a «fátyoltáncz» és a «fandangó» tetszettek. Ez utóbbit — gyönyörű spanyol jelmezekben — 12 ifjú leány tánczolta. Az első négyest — Gönczi Elek zenekarának hangjai mellett — 80 pár lejtette. A hálás tanítványok, elismerésük és köszönetük jeléül, *Dite* Venczelt, általános szeretett táncz-tanítójukat, úgy hí munkatársait: leányát, *Dite* Amáliát, és fiát, *Dite* Károlyt, a vizsga megkezdése előtt átnyújtott, díszes ajándéktárgyakkal lepték meg. A közönség a rendkívül bájos és kedélyes tánczmulatságon, mely a tánczvizsgát követte, hajnalig vigadott és a legjobb emlékekkel távozott.

— **A vm. rendkívüli közgyűlések összehívhatása** és a törvényhatóságok részére az 1886:XXI. t.-cz. 2. §-a c) pontjában biztosított jog (országos ügyekkel való foglalkozás) gyakorolhatása érdekében Sárosvármegye legutóbbi közgyűlése, 1887. évi szabályrendeletre kiegészítésül, elhatározza, hogy a törvényhatóság 60 tagjának írásbeli kérvényére az alispán vagy helyettese a rendkívüli közgyűlést tíz napon belüli időre összehívni köteles lesz. Ezen határozat ellen nov. 20-ikáig a belügyminiszterhez felelkezni lehet.

— **Ruhák** a legszebben tisztítanak és festenek *Haltenberger* Béla ruhafestő-gyárában, Kassa. Képvisele Eperjesen *Theiss* Ármin czég által.

— **Esperanto-mozgalom.** A napokban fejeződött be az V. Nemzetközi Esperanto-kongresszus Barcelonában. A kongresszus várakozáson felül jól sikerült, s olyan fényes mértékben dokumentálta az Esperanto mai nagy elterjedtségét és életrevalóságát, hogy a közel jövőben a mozgalom arányainak még a mostanit is meghaladó növekedése várható. Barcelonában jelenleg 52 egyesület van 5—6000 taggal. A kongresszusra hazánkat *ij. March* Ágoston, a LA VERDA STANDARDO szerkesztője, képviselte. A jövő évi kongresszus Washingtonban ül össze; az utána következő pedig Antwerpenben. Az Esperanto-ügynek illetően örömdetes előrehaladása s, egyáltalában véve, ez eszmének immáron kétségbevonhatatlanul általános gyakorlati értéke, de meg sok más, számottevő tényező természetesen követelik kelet-európai Esperanto-kongresszusnak mielőbbi összehívását. Ennek helye Budapest volna. Ennek a tervnek sikerét czélozza a LA VERDA STANDARDO című, magyar esperanto-lap is akkor, midőn a maga részéről Budapesten számos új tanfolyamot rendez és ország-szerte erőteljes szervezkedést kezdeményez. A LA VERDA STANDARDO szerkesztője (Budapest, IX. ker., Üllői-út 59. sz.) 54 fillér beküldése ellenében, a szükséges felvilágosításokon és nyomtatványokon kívül, lapjából mutatószámot, dióhéjba szorított, de elég kimerítő nyelvtant szótárral, és ismertető-füzetkét küld az érdeklődőknek.

— **Van-e már «2 perc» gyors-fésűsítőtője?**

— **Az ideji első kerekerekei hajtóvadászata,** melyet az Eperjesi Vadász-társaság f. h. 7-ikén rendezett, igen gyenge eredményre végződött. Esett 7 nyúl és 1 róka. A vadászaton 14 társulati tag és egy vendég vett részt. Rendező: *Szányi* Lajos társ. tag volt. (Bdt.)

— **Schaumann** Gyula gyógyszerész **gyomor-sója,** több mint 30 év óta, mint diätikus vegykészítmény kitűnő hírnévre tett szert, mit számtalan elismerő-levél igazol. Azonnali és megbízható hatással van az emésztés összes zavarainál, gyomor-bántalmaknál, sárképződésnél és felbűfögésnél stb., olyannyira, hogy

mint jól bevált háziszert a legnagyobb elterjedésnek és becsben tartásnak örvendő Kiváló hatású szakavatott összetételének köszöni. Egy doboz ára 1 kor. 50 fill.

— **A joghallgatók létszáma Eperjesen,** a jelen tanfélévben, összesen 297. Ebből van: I. éves 91, II. éves 85, III. éves 67, IV. éves 47, tanfolyam hallgatása nélkül miniszteri engedéllyel vizsgázó 7. Vallásra nézve: 89 evang., 76 r. kath., 71 izr., 41 ref., 15 g. kath., 4 g. kel., 1 unitárius. A létszám a múlt félév első felével szemben 22-vel csökkent. A létszám a hazai tíz jogakadémia mindegyikén apadt; ellenben mindkét egyetemen erősen szaporodott: Ennek főoka az egyetemeken, évek óta, a leczkelátogatási kényszernek gyakorlatilag történt megszüntetése. Ellenben a jogakadémiákon fennálló előadástogatási kötelezettség a létszám szaporodására nézve nem kedvező.

— **Csalódni emberi dolog,** de nem okvetlen kell. Ha «Réthy» névre figyelünk, úgy nem csalódnunk, hanem *eredeti Pemeteftű-cukorkát kapunk 60 fillérért,* még pedig egy kedvelt, régi magyar háziszert, mely *köhögés, rekedtség, hurutos bántalmak sok eseteiben kitűnően bevált.* De vigyázzon, hogy a doboz és a cukorka minden darabján rajta legyen a «Réthy» név.

— **Gyilkos cigányok.** Okt. 29-ikén Galicziában ismeretlen tettesek két családot öltek le borzalmas kegyetlenséggel, Krynicán pedig egy kánokot raboltak ki. A gyanú azonnal kóbor cigányokra irányult s az ottani csendőrség, hosszas hajsza után, le is tartóztatta a bandát, a Kolompár-testvéreket, családjaikkal együtt. De nem sokáig voltak börtönben, mert a krakói fogdából megszöktek; elopták a tanító lovait s a pap kocsját s Magyarország felé fordították a kocsirudat. Orlón keresztül Lemesig jöttek, hol a banda három tagja kézrekerült, de innét a csendőrségi fogdából megszöktek. A többi Varannón, Szepesváralján, Branyiszkon és Kocsó-Kocsánban követett el több betörést és lopást. A csendőrség, Herold Gyula csendőrfőhadnagy és Garamszegi László kénmarji őrmester vezetése alatt, valóságos hajtóvadászatot rendezett a cigányok ellen, kikkel a Csorba tó körül golyókat is váltottak anélkül, hogy sebesülés történt volna. A bandát, melynek vezetői a Kolompár-testvérek: Gábor Ádám és János, most egész Felsőmagyarország csendőrsége üldözi.

— **Az eperjesi ródlizó-társaság** a Táboron új pályát szemelt ki. Ez kb. két klm. hosszú és egészen a Szekcső-folyóig terjed. A társaság a M. Kárpátgyűlés eperjesi Osztályának alosztálya gyanánt fog ezentúl szerepelni. A pályát használók évi 2 kor-t lesznek kötelesek fizetni. Ezt külön kezelik és a pálya fenntartására fordítják.

— **Novemberben viritó körtefa.** Bohrandt Lajos eperjesi gyümölcsösében egy fiatal körtefa jelenleg pompásan virágozik.

— **Caraffa gyilkolt.** Szenzációs eredetű gyilkossági pert tárgyalt az eperjesi kir. törvényszék esküdtbírósa. Élt Eperjesen *Szedlák* András nevű egyszerű ember, jómódú parasztagazda, a kit *Tomkó* János gúnyolódásával gyilkosságba vitt. Ez u. i. a gúnynak sajátságos fajtáját találta ki. Caraffának csúfolta, Caraffával rémítgette *Szedlákot* és őt vallásában is folyton megtámadta. Ilyen kifejezésekkel üldözte: «Te gyilkos Caraffa! Megállj, eljön érte Caraffa! Megállj, megöl téged és hitsorsosaidat Caraffa!» Hónapokon át így folyt ez. Augusztus 19-ikén jött el aztán a végzetes nap. *Szedlák* a korcsmában volt. Ott holtrészegre itta magát s balvégzete összehozta *Tomkóval*. Ez megint caraffázni kezdte. *Szedlák* darabig hallgatta, aztán kiment a korcsmából. De *Tomkó* utánament és nemcsak caraffázta, hanem még a vasvillával is megütötte. Erre már a türelmes *Szedlákot* is elhagyta türelme és löcséssel fejbevágtá *Tomkót*, hogy az rögtön elesett, másnap pedig sebébe belehalt. Halált okozó súlyos testi-sértéssel vádolva állt a múlt héten *Szedlák* az eperjesi kir. törvényszék előtt. Másfél napi tárgyalás után hozta meg az esküdtszék határozatát, mely fel-tűnést keltett. Az esküdtszék ugyanis, nem véve figyelembe sem a gyilkosság szándékának hiányát, sem a gyilkos öntudat nélküli részegségét, az összes kérdésekben bűnösnek mondotta *Szedlákot*. A bíróság, ezen verdikt alapján, a vádlottat 3 évi fegyházra ítélte. A védő felelkezett, a kir. ügyész pedig az ítéletben megnyugodott.

— **Az utazásnak is vannak árnyoldalai.** A vasúton por és légvonatot; sétánál könnyen meghűtjük magunkat és ha este a szabadban ülünk, egy-kettőre itt van a nátha, rheuma, influenza stb. No, de hát azért mégsem ülhetünk folyton négy fal között otthon. A por és légvonatot ellen van egy egyszerű óvszer: *Fay* *eredeti szódéni ásvány-pasz-tillái*; ha meghűltem, akkor megint csak *Fay* *eredeti szódéni pasztilláit* veszem be és így az utazás mégis csak jót tett. Jegyezze meg jól: Használjon *Fay*-féle

eredeti szódai pasztillákat! Egy doboz ára csak 1 kor. 25 fill. és minden gyógyszerárban, droguista- és ásványvízüzletben kapható. Magyarország és Ausztria részére főképviselet: *Guntser W. Th.*, Bécs, IV./1., Grosse Neugasse 27.

— **Az erdőbirtokosok** által gyűjtött és eladásra szánt erdei fagyvakról összeállított kimutatások a kassai kereskedelmi és iparkamara titkári hivatalában megtekinthetők, mire az érdekelt nagykereskedők figyelmét felhívjuk.

— **A cigányügy rendezése** érdekében a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület, mely ezen kérdéssel már évekként foglalkozott, a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület által megindított mozgalomhoz csatlakozott és legutóbbi igazgató-választmányi üléséből a földművelésügyi miniszterhez fölterjesztést is intézett.

— **Hivatalnoknaptár.** Az Osztrák-Magyar Monarchia Első Általános Tisztviselő Egyesülete az 1910. évre egy zsebnaptárt és egy kártyanaptárt adott ki magyar, német, cseh, lengyel és olasz nyelven. A zseb- és kártyanaptárak megrendelésénél portó és csomagolás fejében darabonként 10 fillér küldendő be bélyegekben.

— **Bőripari kiállítás Budapest.** A m. kir. technológiai iparmúzeum f. é. deczemberben megnyitandó és a jövő év április hó végéig tartó kiállítást rendez a bőriparok köréből. Az intézet célja elsősorban a kisipar fejlesztésével foglalkozni. A kiállítás programját is tehát ennek megfelelően állapította meg. Kötelessége a múzeum igazgatóságának elsősorban a bőriparok segédgépeit, szerzőit és egyéb segédesszökezt kiállítani, hogy kisebb és középrendű iparok szakmájuk modern üzeméhez szükséges eszközeivel megismerkedjenek. Fontos azonban, hogy a magyar bőriparosoknak ezrei lehetőleg részletesen megismerkedjenek iparukban szükséges anyagok és kellékek hazai beszerzési forrásaival. Ismeretes körülmény, hogy kisiparosaink gyakran abban a kellemetlen helyzetben vannak, hogy a beszerzett modern gépek kezelésében nem elég járatosak. Ez a körülmény maga után vonja, hogy a technológiai iparmúzeum igazgatósága, a kiállítást felhasználó, hazánk idetartozó kisiparosai részére speciális ipari szaktanfolyamokat fog rendezni, a melyek látogatására a vidéki kisiparosok a kereskedelemügyi miniszter kegyességéből mérsékelt árú vasúti menetjegyeket kapnak. A részletes program a kassai kereskedelmi és iparkamara titkári hivatalában, vagy az ipartestületnél megtekinthető.

— **Teherkocsik rakodási ideje.** A kereskedelemügyi miniszter szept. 17-ikén kelt engedélye és a vasúti üzletszabályzat 69. § 7. pontja alapján, a kassa-oderbergi vasút összes teherkoocsijainak be- és kiraká-ára nézve megállapított díjszabá szerű rakodási idő 1910. márczius 31-ikéig 9 nappali órára elszállítottatott.

— **Görvélykóros gyermekek** szedjék a «Sirolin-Roche»-t. Ez a legjobb creosot-készítmény, melyet a gyermekek a legszívesebben szednek. Kitűnő hatással van az általános jó érzésre. Az orrsecretiók elmúlnak és a daganatok visszamennek. Jobban használ, mint a csukamájolaj és vas, melyekkel párhuzamosan is jó ideig használható. Kapható a gyógyszerárakban.

— **Csaló leány.** *Singer Ede* eperjesi kereskedőhöz cselédleány állított be és állítólagos gazdája, Havrilla András, részére 20 koronát kicsalt. Ez később kiderülvén, a rendőrség a leány után nyomozni kezdett, és őt *Hlavati Mária* tótsóvári szül., 18-éves cseléd személyében kézre is kerítette. A pénzből 18 k. 86 f-t még nála találtak. Csalás vétsége miatt felelősségre vonták.

Tarkaságok.

Az eperjesi szinpadon történt, hogy *Földváry* éppen, II. József császár szerepében, elegáns előkelőséggel magyarázta Krisztinának, az erdészleánynak, a boldogság nehéz problémáját. A sűgő nagyon bele talált jönni a svungba vagy talán túlcsondesnek találta a szereplők párbeszédét. Elég az hozzá, igen *hangosan* kezdett el *sűgni*. *Földváryt* ez a, sűgőnek éppenséggel be nem illő szónoklat kihozta császári flegmájából s mikor *Sz. Végé Gizi*, az erdészleány, a császári kegyért rebegi, hogy: «Köszönöm felség, oh köszönöm...», a felség közbeszólt:

— «Ne ordítson, kérem!»

A közönség meglepetve hallgatta a szerelmes császár hirtelen hangulatváltozását, de a sűgő legalább szegyenkezve elcsöndesült a lyukban.

*

A bíróság úgynevezett becsület-szanatóriumában derűtséget keltett tettleges becsületsértéssel vádolt cipészlegénynek védelmi előadása. Pofonvágott egy

zsidókorcsmáróst, a ki ezért följelentette. A bíró atyai hangon kérdezi tőle, hogyan birt ilyen derék, becsületes embert ennyire megsérteni. A legény ezt válaszolta: — Kérem, én meg nem ütöttem volna, de ő azt mondta, hogy próbáljam pofonütöni; hát én megpróbáltam.

És majdnem fölmentették, mert hiszen «volenti non fit injuria».

Az eperjesi tudományos vitaestélyek egyikén, a melyeken a bank készfuzetése forgott szőnyegen, egyik, jó humoráról ismert jogtudósunk azon véleményének adott kifejezést, hogy a vita iránya neki nem tetszik, mert a mit az előtte szóló fiatal tudósok feszegetnek, azt eldönteni nem lehet, mert ahhoz Wekerle gyakorlati tudománya is talán kevés lenne.

Az előtte felszólalók, bajusz alatt, sértődötten dörmögtek.

— No hát, tessék nekem megmondani — folytatta ugyanaz — miért van az Osztrák-magyar Banknak most 81-millió aranyfedezete, jóllehet, törvény szerint, csak 40 millióra van kötelezve?

Erre határozott választ nem kapott.

— Én megmondanám — fejezte be felszólalását.. Mindenki feszülten fülelt:

— ...De előbb bankkormányzó akarnék lenni!

Eperjesi Tulipánszövetség — Magyar Védőegyesület.

Rovatvezető: Bohrandt Lajos egyes. titkár.

Titkári jelentés

az 1908—1909. évről.

Írta és a T.-SZ. — M. V.-E. 1909. évi október hó 6-ikán tartott rendező évi közgyűlésén felolvasta: **Bohrandt Lajos**, egyes. titkár.

Tisztelt Közgyűlés!

Alapszabályaink értelmében az évről egy napján össze kell ülnünk azon célból, hogy teljesített munkálkodásunkat elvonultassuk szemünk előtt, azt megbíráljuk és az abból leszűrt jó avagy rossz tapasztalatokat csoportosítva, igyekezzünk a jó részt jövőben fejleszteni, a rosszat pedig — tőlünk telhetőleg — kipusztítani, csökkenteni.

Mi a mai napot választottuk ezen célra! Mielőtt azonban megkezdénem a múlt egyesületi esztendőnkben általunk teljesített munkánk szemléltetését, kötelességet vélek teljesíteni, midőn előbb néhány szóval, úgy általánosságban, felemlítém a külső, ügyünket, munkánkat befolyásoló, inspiráló jelenségeket.

A kitaró és daczos munkára sarkalt bennünket, természetesen, elsősorban gazdasági mérlegünk behozatali rovatának rohamos és kétségbejítő emelkedése. Ízletelőnek legyen szabad fölemlítenem, hogy 1882-ben, tehát 25 esztendővel ezelőtt, összes behozatalunk 875 millió korona volt. És ez a behozatal rövid 25 esztendő alatt éppen megkétszereződött, mert 1907-ben már 1652 milliót tett ki. Hogy évről-évre mily óriási arányban nő ezen szegyenletes adózásunk, legjobban kitűnik abból, ha megjegyzem, hogy 1906-ról 1907-re ez a növekedés kerek 100 millió koronára emelkedett. E számokkal foglalkozva, önként megértjük az 1905. év gyalázatát is, mely abból áll, hogy akkor 74 ezer emberrel több vándorolt ki, mint a mennyi született e hazában...

Ha honszeretünk nem mesterkélte, ha áldozatkészségünk nem képmutatás, ha van bennünk kötelességtudat és önértet, és ha akarjuk, igazán óhajtuk, hogy magyar maradjon úr e hazában, akkor minden erőnkkel, minden akaratunkkal és áldozatok meghozatalával is meg kell szüntetnünk, hogy külső kereskedelmi mérlegünk továbbra is hiánynyal záruljon. Pártoljuk a honi ipart, ne szóval, de vásárlással! Ez ne legyen csak jelszó, hanem szent hitvallásunk, mert különben elszegényedésünk multhatatlanul bekövetkezik, és a többé nem pótolható, a többé jóvá nem tehető mulasztásunk a kivándorlás útján való elvérézésünk szülőanyja lesz!

Mi buzdítunk, mi lelkesítünk a magyar iparpártolás érdekében, ügyében. Sok helyütt termékeny talajra talál elvetett magunk, de még igen számos helyen tanunknak zárt ajtó, süket fül állja útját! Addig pedig, míg a magyar társadalom — csakis saját érdekében — nem fogja teljes erejéből és saját jóakarataiból a magyar ipartermékeket vásárolni, fogyasztani, pártolni, addig nem is remélhető, de nem is kívánható, hogy töképezéseink, vállalkozó szellemű honfitársaink nagyobb számú ipartelepét létesítsenek.

Addig pedig, míg hazánkban a jólét, a boldogság, a «májusi eső»-től lesz függővé téve, addig meg sem érdemeljük a jobb sorsot, meg sem érdemeljük, hogy kiragadtassunk meggyalázó gyarmati helyzetünkből. Csak emlékezzünk vissza az idej «májusi eső»-re.

Ha megfigyeltük embertársainkat idej május havunk második felében, mit is tapasztaltunk? Mindenki eső után epedett! A szegény és gazdag egyaránt! A búzáarak rohamosan szöktek fel, «gyorsabban, mint szárba a mag». Hallottuk azon vészes, kétségbejítő jóslásokat, melylyel minden emberfia rémitgette a másikat, festve a sötét, nyomorúságos jövőt. És mindez az elmaradt «májusi eső» miatt!... Hányszor, de hányszor ismétlődött meg ezen bizonytalanság szeretett hazánkban, és mi mégsem tudjuk a kézzel-fogható igazságot leszűrni belőle, mely primitív és egyoldalú gazdasági berendezkedésünknek ezer nyavalyáját tükrözti napnál fényesebben vissza.

Mindenki tisztában van *ilyenkor* azzal, hogy Magyarország mindaddig, míg az ipari és mezőgazdasági termelést egyaránt, sőt egymással összefüggésben nem űzi, a kiszámíthatatlan sors szeszélyének gyenge, törekény játéka. Agrár-állam vagyunk és ilyenek — tekintettel a rengeteg nagy, művelhető földterületeinkre — maradnunk is kell; de azért egy egész ország vagyonát, gazdaságát, jóvedelmét, boldogságát egy «májusi eső»-től tenni függővé — végzetes könnyelműség. Ismétlem: *ilyenkor* mindenki tisztában van azzal, hogy ezen rákfene egyedüli sikeres és gyökeres kiirtására csak a mindegyre erősebben fejlődő és gyarapodó *ipar* képes és van hivatva. És mégis, embertársaink, mihelyest lehull időre az a véletlen «májusi eső», mindenről megfélekednek. Elfelejtik ezen sokszor ismétlődő élettapasztalatból leszűrt igazságot és nem gondolnak többé a *hazai ipar pártolására*, melynek természetes következménye lenne magyar ipartelepek létesítése, szaporodása, fejlesztése!

Ilyenkor látszik meg leginkább Pató Pál-természetünk. «Hej, ráérünk még...» ipart pártolni, ipart teremteni, hátha nincsen is arra szükség, *hatha nem marad el jövőben a «májusi eső!»* És elfelejtjük a nagy drukkot, örülünk az idejére beállott esőnek, ha az mindjárt a legutolsó, kritikus perczen is hullt alá, és *reméljük*, hogy a jövőben mindez jobban fog sikerülni...

A magyarok Istene ezidén újabban érezette velünk azt, éppen a «májusi eső»-nek késleltetése által, hogy mily szegények vagyunk ipar nélkül, és kimutatta, mily gazdagok lehetnénk iparral. Fogadjuk meg tehát, hogy ezentúl legszentebb kötelességünknek fogjuk ismerni a *magyar* munkás kezemunkájának feltétlen megbecsülését és annak minden erőnkéből, minden igyekezetünkkel való támogatását, istápolását!

Az idej kétségbejítő bizonytalanságot ne felejtjük el, daczára a még talán idején beköszöntött esőnek, és legyünk és maradjunk mindannyian tisztában vele, hogy: a «kéménynek nem imponál a felhő. Akkor is füstölög, ha esik, akkor is, ha nem esik. Emberi erőttől függő, emberi akarattal kormányozható termelés ez, a mely ugyanannyi energia, tőke és munka segítségével sokkal többet képes produkálni, mint a föld, a melynek a hozadékai ereje elvégre is korlátolva van és se foszfáttal, se egyéb csodával nem fokozható annyira, hogy annyit termeljen, mint a mennyire a motor képes.»

Alkossuk meg tehát elsősorban, de haladektalanul, házunk küszöbén az önálló vámterületet!

De lássuk, mit is tett egyesületünk az elmúlt társulati esztendő alatt? Mozgalmas volt mindenképp ez az év!

Központunk végigszenvedett egy elnökválságot, a mennyiben mindnyájunk által oly mélyen tisztelt, lelkes elnökünk, gróf *Batthyány* Lajos megvált előzői tisztségétől, átengedvén helyét gróf *Somssich* Tihamér eddigi társelnöknek. A halál kérlelhetetlen keze pedig ledöntötte, elrabolta tőlünk egyesületünk legkiválóbb, legmunkásabb, legdíszesebb oszlopát, *Dobiecski* József igazgató-tanácsost. «Halála vértanúi halál volt, mert a hazáért folytatott nagy, a testet sorvasztó munkája szüntette meg nemes szívének utolsó dobbanását.» Örökítsük meg kegyelettel emlékét jegyzőkönyvünkben!

Ezévi munkálkodásunk kimagasló tényezője volt az 1908. évi november 14—18-ikán rendezett kiállítással kapcsolatos karácsonyi vásár, melynek védnökségét *Kossuth* Ferencz m. kir. kereskedelemügyi miniszter öccsellenciája volt kegyes ellátni. A kiállítás és vásár fényesen sikerült. Nagy volt az erkölcsi hasznunk, az anyagi pedig szintén az 1000 koronát felülhaladta, E helyütt nem óhajtok bővebben foglalkozni ezen sikerünkkel, mivel bő és kimerítő leírását úgyis adom majd ezévi Évkönyvünkben. De nem mulasztatom el, hogy ezúttal is fel ne soroljam kegyes támogatóink ilusztris névsorát. Mindenekelőtt hálás köszönetünk kapcsán emlékszem meg védnökünk: *Kossuth* Ferencz öngyméltóságának 500 koronás támogatásáról, továbbá központunk 200 kor., a kassai keres-

kedelmi és iparkamara 100 kor., az Eperjesi Ipartestület 100 kor., a Nagysárosi Műmalom R-t. 50 kor., Sárosvármegye törvényhatósága 50 kor., dr. Vályi János eperjesi gör. kath. püspök úr 30 kor., Eperjes szab. kir. város 30 kor., valamint a teremnek mérsékelt áron való átengedése, az eperjesi gör. kath. káptalan 25 kor., az Eperjesi Takarékpénztár R-t. 20 kor., az Eperjesi Bankegylet R-t. 10 kor., a Kiszebeni Takarékpénztár 10 korona összegű adományáról. Hálás köszönet illeti az Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli R-t-ot a villanyáramnak mérsékelt áron való szállításáért, az Eperjesi Széchenyikört, az Eperjesi Társadalmi Egyletet helyiségeiknek készleges átengedéseért, nemkülönben a Sárosvármegyei Általános Nőegyletet a pezsgős-sátor szíves kikölcsönzéseért.

Köszönetet kell mondanunk a kormány képviselőjének: *Semsey* Boldizsár főispán úrnak és neje ömeltóságának a kiállítás sikere érdekében kitejtett folytonos és sokoldalú érdeklődéséért. Őszinte köszönettel és hálával tartozunk az Orsz. Magy. Kir. Iparművészeti Iskolának, hogy kiállításunk kézimunkaosztályát oly felségesen rendezte és az ártúrást is ellátta, annak érdeműs titkáranak: *Ascher* Alajos úrnak az élvezetes felolvasásáért, továbbá a rendőrségnek bíráló-bizottságnak, rendezőségnek, napibiztosoknak egyenként és összesen. Szép és hazafias munkát végeztek mindannyian, örököltük meg érdekeiket jegyzőkönyvünk hasábjain.

Az EPERJESI LAPOK, FELVIDÉKI HIRLAP, NAŠA ZASTAVA, FELSŐSÁROSI HIRLAP és a kassai sajtó oly kitűnő támogatásban részesített bennünket, hogy nem tudunk köszönetünk kifejezésére méltó szavakat találni. Hogy sikerünk fényes volt, azt mindenesetre legnagyobb részben a hazafias sajtóorganumoknak köszönhetjük!

Mult év november 22-ikén résztvettem a központi titkári értekezleten, melyen egyesületünk fiókjai számára kidolgoztuk az új munkatervet, melyet az 1908. december 30-ikán tartott rendes választmányi ülésen terjesztettem elő. Az ugyancsak november 22-ikén Budapesten megtartott Sorompó Ifjúsági Liga díszgyűlésén is képviseltem fiókjainkat.

Az előbb említett központi titkári értekezlet folyományaként — ugyancsak a december 30-iki választmányi ülés határozata alapján — intézkedést tettünk leányosztály létesítése érdekében. Daczára annak, hogy ezen osztályba tagként eddig igen kevesen iratkoztak be, mégis ajánlanám azt a mai közgyűlésünk alkalmával megalakítani, annak szükségrendő tisztikarát megválasztani, mivel így inkább remélhető, hogy az a néhány buzgó tag életre kelti az oly nagyon szükséges és oly nagy létjogosultságú bírói osztályunkat.

A mult év november 22-ikén megalakított új munkaterv szükségessé tette, hogy a fiókok tisztikara és vezetősége gyökeresen megváltoztassák. Csekélységem egy, az összes fiókok számára szolgáló tervezetet dolgozott ki, melyet a központ igazgatótanácsa teljes egészében kifogástalannak talált és az IPRVÉDELEM ez év május havi számában leközölt. Bátor voltam ezen tervezetemet kegyes elfogadás céljából mai közgyűlésünk elé terjeszteni, és kérném annak elfogadása esetén az ideai tisztújítást és a vezetőség megválasztását már ennek értelmében eszközölni.

Az EPERJESI LAPOK szerkesztősége és kiadóhivatala — ki már kezdettől fogva soh'sem vonta el tőlünk nagybecsű támogatását — felkérésünkre lapját hivatalos közlönyünknek engedte át Ezen nagylelkűség és előzékenység teszi lehetővé, hogy nevezett lapban hetenként közleményeket helyezhetünk el, melyek mindegyike egyesületünket és annak nemes, hazafias céljait szolgálják. A rovat vezetője csekélységem, ki arra igyekszem, hogy e rovatot oly közleményekkel töltssem meg, melyek egyrészt tagjainkat érdekeljék, de másrészt azon olvasókat, kik nem tagjai egyesületünknek, világosítsák fel egyesületünk céljai stb. felől. Az EPERJESI LAPOK ezen legújabb nagy szíveségét köszönjük meg ez alkalommal is.

A központ felkért bennünket, hogy a falusi iskolásgyermekek oktatásához szükségrendő, magyar tájat, viseletet, várost stb. ábrázoló, használt képes-levelezőlapokat gyűjtsünk tagjaink sorában. Felhívásunkra *Grammer* Ferenczné nagybismennységű képeslapot küldött hozzánk, melyeket a központnak beküldöttünk. A központ hálás köszönetét ez úton tolmácsoljuk!

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kén-szvűvíz gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus- és idegbántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szénasavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belélegzési kúra. Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság

Báli-selyem

HENNEBERG selyemgyáros, Zürich.

Felelős szerkesztő: Dr. Obetkó Dezső. Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

NYILTÉR.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és légzési szervek hurutjainál

a Bőr és Lithion tartalma GYÓGYFORRÁS

SALVATOR

Kitűnő alkalommal használatok. E forrás kiváló tulajdonságai: Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű. Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Állandó összetételű.

Első rangú gyógyvíz és diatetikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik élők életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi

vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy hógysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok és egyéb forrásleírások ingyen és bérmentve állnak rendelkezésre.

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palack . . . . . 32 fillér.

3/4 . . . . . 40 .

1 liter . . . . . 48 .

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palackok a következő árakon vétetnek vissza:

1/2 literes palack . . . . . 6 fillér

3/4 . . . . . 7 .

1 liter . . . . . 9 .

Eperjesi főraktár: Mikolík Istvánnál.

Nyilatkozat.

Mi alulírottak hálással köszönjük meg a *Singer Co. varrógép-részvénytársaság eperjesi cég-* és üzletvezetőjének *Farkas Ignác* úrnak, azon emberséges és nemes eljárását, melyet irányunkban tanúsított.

Mi ugyanis f. év február 8-ikán fentemlített üzletben (Eperjes, Fő-utca 110. sz.) három darab legfinomabb, eredeti *Singer Central-Bobbin* varrógépet vettünk, s mind a hármat kellően becsomagolva, szánya téve, hazafelé igyekeztünk. Útközben a szán felborult s mind a három gépnek állványai összetörték, s amidőn a három összetört gépet visszahoztuk, fentemlített cégnek üzletvezetője — a 120 kor. kár daczára — minden vonakodás nélkül, készséggel, éppen olyanokkal, ingyen kicserélte törött gépeinket.

A midőn ezúton is hálás köszönetet fejezzük ki fentemlített cégnek, felebarátainknak ezen üzletet varrógép-vásárlásra a legmelegebben ajánljuk.

Kelt *Varjúfalva*, 1909. márczius 17.

Reisz Herman, Szász Károly, Bakalyör János, varjúfalvai lakosok.

Alig használt, jókarban levő, 4-lóerejű stabil-gőzgép

jutányos áron eladó.

Bővebbet *Kovács Ernő* bérnökénél, Karácsonmező.

Modern, a mai kor igényeit minden tekintetben kielégítő gőz- és kádfürdőt

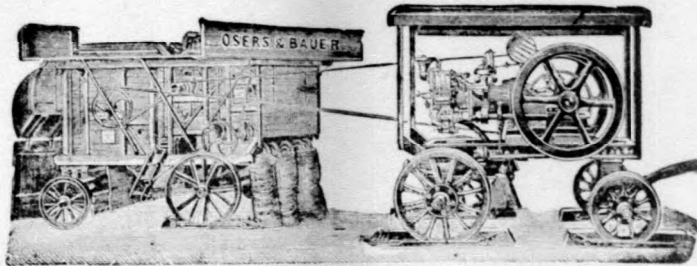
a Fürdő-utca 8. szám alatt

„Hungária“ gőz- és kádfürdő

néven megnyitottam.

Modern berendezés, villanyvilágítás és gőzfűtés az összes helyiségekben.

Ájánlom vállalatomat a n. é. közönség szíves pártfogásába. ■ Teljes tisztelettel: **Pelách Sámuel** okl. fürdőmester, fürdőtulajdonos.

Osers és Bauer kizárólagos MOTORGYAR Wien, XX., Dresdnerstr. 91-93a. Magyarországi fióktelep: Bpest, VI., Podmaniczky-u. 13.

BENZIN-LOKOMOBILOS

cséplőszerelvények a legszolidabb kivitelben.

Benzinmotorok! Szívógázmotorok!

A jelenkor legolcsóbb üzemereje, — 3 fillér üzemköltség óra löerőnkint.

Több száz telep üzemben. — Elsőrendű, szolid gyártmány!

Kétféle fizetési feltétel. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Benzin-lokomobilos cséplőszerelvények a többek között a következőknek tekinthetők meg üzemben:

Ifj. Rohody Pál, Bercezel, Szabolcs m., 4 HP, Farkas Ferenc, Bercezel, Szabolcs m., 4 HP, Jeszó Mihály, Csemernye, Varannó mellett, 8 HP, Dörner Károly, Nagyazar, Gálszécs mellett, 10 HP, Ziegler Zsigmond, Mogyorós, Mándok mellett, 4 HP, Kovács Albert, Berencs, Patroha mellett, 4 HP. cséplőszerelvény.

1233—1909. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az eperjesi kir. járásbírósnak 1909. évi Sp. II. 621/3. számú végzése folytán Maléter Árpád ügyvéd által képviselt Meliorisz József felperes részére 1081 kor. 83 fillér tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán lefoglalt és 664 kor-ra becsült ingóságokra az eperjesi kir. járásbírósg 1909. V. II. 525/2 sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperesek lakásán Eperjesen (Fő-utca 135. sz. ház I. emeletén) leendő megtartására határidőül 1909. évi november hó 23-ik napjának délutáni 3 órája kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt bútork s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhívtnak mindazok, kik az elővezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettség jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldötténel írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Eperjes, 1909. november 2.

Spanyi Kálmán,

kir. bírósági végrehajtó.

St.-Louis világgiallítás 1904. "Grand Prix".

Jobban tisztít, mint más fémfiszítószer!

MIKULIK LAJOS, EPERJES

vízvezeték-, szivattyú- és csatornázási berendező.

Tervez és készít **vízvezeték**et gazdasági telepek, kastélyok, bérházak és nyaralók részére mindennemű erőhajtással, szivattyúval.

:: **Closeteket** mindennemű szerkezetben. ::

Fürdő-berendezéseket öntöttvas-, zománczott- s horganylemez-kádakkal és zuhany-készülékkel.

Csatornázások céméntbeton-, kőagyag- és öntöttvas-csövekből.

• **Épület- és díszműbádogos munkákat.** •

Javítások, átalakítások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Iroda és mintaraktár: Fő-utca 23. szám.

:: :: Lakás: Fő-utca 37. szám. :: ::

Köhöges, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü-czukorkánál.

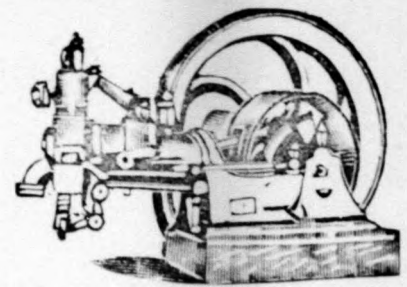
Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félet fogadjunk el!

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.

Németország egyik legrégebb és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert, legjobb gyártmányú benzin-, nyersolaj-, gáz-, petroleum-motorokat és lokomobilokat, valamint szivógázmotorokat.

== Meglepő ujdonság! ==

EGYETEMES GENERATORUNKAL

a tényleges löőrő

óránként ^{csak kb.} **1 fillérbe** kerül.

Vezérképvislet:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 41. sz. :: Telefon 12-91.

Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

A Schaumann gyógyszerész-féle

gyomorsó

összetételében újonnan javítva, több mint 30 év óta legjobb sikerrel bevezetve, állandóan a legjobb szer mindennemű gyomorbaj, bélbetegség és étvágytalanság ellen. Nélkülözhetetlen a jó emésztés szabályozására és fenntartására. Kinek soványodási hajlama van, szintén naponta kétszer használ gyomorsót.

Egy doboz ára 1:50 kor. Szétküldés — legalább is két doboznál — postán naponta. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogueriában.

Főraktár **Schaumann Gyula** gyógyszerész chem.-pharm. laboratóriumában, **Stockerau, Wien** mellett.

A legjobb bőrfényesítő

Egyedüli gyártója:
Székely és Társa Kassa

Goldmadonnen, elegante und leicht ausführbare Toiletten.

WIENER MODE

mit der Unterhaltungsbeilage „Im Boudoir“. Jährlich 24 reich illustrierte Seite mit 48 farbigen Modebildern, über 2800 Abbildungen, 24 Unterhaltungsbeilagen und 24 Schnittmusterbogen.

Vierteljährlich: K 3.30 = Mk. 2.80.

Gratisbeilagen:

„Die praktische Wiener Schneiderin“ und „Wiener Kinder-Mode“ mit dem Beiblatt „Für die Kinderstube“ sowie „Schnittmusterbogen“.

Schnitte nach Maß. Als Begünstigung von besonderem Werte liefert die „Wiener Mode“ ihren Abonnentinnen Schnitte nach Maß für ihren eigenen Bedarf und den ihrer Familienangehörigen in beliebiger Anzahl lediglich gegen Erlaß der Spesen von 30 h = 30 Pf. unter Garantie für tadellofes Pailien. Die Anfertigung jedes Toilettestückes wird durch jeder Dame leicht gemacht.

Abonnements nehmen alle Buchhandlungen und Pollanfilialen sowie der Verlag der „Wiener Mode“, Wien 62, Sumpendorferstraße 87, unter Beifügung des Abonnementsheftes entgegen.

Vegyenek csak

Szt.-Pétervári sárczipő

utólérhetlen a tartósságban.

Valódi **háromszögű** csak ezen **védjeggyel**

SÁROSVÁRMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG : EPERJES : FŐ-UTCZA 79. SZÁM

..... Telefon-szám 11. .... Postatakarékpénztári cheque-számla 21,815. ....

Foglalkozik a pénzügyi üzletek minden ágával. == Elfogad betéteket **4% netto** kamatozással.

➔ Takarékperselyek kölcsönadása.

Kölcsönöket nyújt váltókra, értékpapírokra, ingatlanokra, arany- és ezüst-tárgyakra, mérsékelt kamat mellett.

Bevált idegen pénzeket, szelvényeket és kisorsolt értékpapírokat.

Átutalásokat Amerikába legjutányosabban közvetít.

HARTMANN EMIL ÉS GYULA

eperjesi szesznagykereskedők Szebeni-út 9.
rum- és likörgyárában = (régii 10.)

a szesz-italoknak kismértékben való elárúsíthatási engedélye következtében *** zárt üvegben is a legjobb minőségű

likör, rum és borovicska

jutányos áron kapható. **** Különösen ajánlható

= 10-éves, kitünő minőségű =

húsvéti szilágyi szilvórium.

Keil-lakk

legkitünőbb mázolószer puha-padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény-padló számára.
Keil-féle fehér «Glasur»-fénymáz 90 fillér.
Keil-féle arany-fénymáz képeretekhez 40 fill.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.
Keil-féle legfinomabb cipő-krém 30 fillér.

[Mindenkor kaphatók :
BOHRANDT J. V. cégnél, EPERJES.
Igló: Fogyasztási szövetkezet. — Kassa: Ifj. Novelly Sándor utóda. — Kisseben: Kassevits J. János.

Jobban tisztít, mint más
fém tisztítószer!

et
ő

ster,
onos.

ROPS

biztonsági gyorsfőző.

Tűzveszély kizárva.

Ha felborul, elalszik. Szesz ki nem folyhat. Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasárú- és háztartási cikkeket árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, sziveskedjék hozzánk fordulni.

— Képes prospektus ingyen és bérmentve. —

ROPS Fémárú Részv.-Társ.

BUDAPEST, V., Külső-Váci-út 74 21. sz.

Helybeli elárúsítók:

Dahlström Károly, Luchs Ede és Társa,
Moskovits Gyula.

Nádparipa- liliomtej-szappan.

Legenyhébb szappan üde arcbőr
biztosítására és szeplők ellen.

Mindenütt kapható!

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz
Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altest-bántalmak, gyomorgörcs és gyomorfű, rögzött székrekedés, májbántalom, vértünet, aranyér és a leokülönözhető női betegségek ellen, e jeles hájszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sósborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító beuőrszölési szer köszvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 kor.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan a bőr gyökeres gondozására és apolasára úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

— Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva. —

Főszékhelye:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvetéssel teljesíthetnek.

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult hájszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényénél, oszónál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K-80, K 1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főosztály: Török József gyógyszerésznél. Budapest.

Dr. Richter gyógyszerértára az „Arany országhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

A ruhaműtisztító-intézet át lett helyezve Rózsa-utca 4. sz. házba (a Berger kávéházzal szemben).

Ruhák műtisztítása!

A Rózsa-utca 4. számú házban (balra levő

:: :: Sikorszky-féle :: ::

műtisztító- és ruhajavító-intézetben

legszebben, legjobban és legolcsóbban lehet ruhákat tisztítani, javítani és vasaltatni, gyorsan és pontosan; úgymint: férfiöltönyöket, női-ruhákat, asztalterítőket, gyermekruhákat, fehér nemez-kalapokat, egyszóval mindent, a mi csak posztó, szövet és kelme.

Rózsa-u.
4.

Sikorszky-féle műtisztító-intézet

Rózsa-utca 4. szám, a Berger-kávéházzal szemben.

Rózsa-u.
4.

Jakobovics Ármin és Testvére

— első kassai butor-mintaterme és butor-áruháza —

Kassán, Fő-utca 39. szám alatt (saját házában)

Telefon 171.

a székesegyházzal szemben.

Telefon 171.

Raktáron tartunk mindig legnagyobb választékú készletet szilárdan dolgozott butorokból, minden, most használt fában és stílusban, úgymint: teljes

háló-, ebédlő-, úriszoba- és szalonberendezésekből,

luxus-, fantasia- és ülőbutorokból, szőnyegdívák, ottománok és mindennemű matrácokból; úgyszintén elvállalunk mindennemű díszítési és kárpitosmunkákat is. Továbbá nagy raktárt tartunk szőnyegeket és jüggönyökben.

Raktár előszoba- és konyhabutorberendezésekből.

Szolgáljon továbbá a nagyérdemű közönség becses tudomására, hogy a főpapság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, valamint teljes menasszonyi berendezéseket úgy helyben, mint vidéken

kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk.

Dús raktár mindennemű rezbutorokban.

Speczialisták modern angol bőrbutorokban.

A nagyérdemű közönségnek figyelmébe ajánljuk a most létesített külön osztályt

tömörfa (massiv) butorokban,

a mennyiben egy elsőrangú tömörfa-(massiv)-butorgyárnak a kizárólagos elárúsítását, illetve képeiseletét

Abauj-Torna-, Zemplen-, Sáros- és Szepesmegyék

részére átvettük, és ezen kitűnő gyártmányból jutányos árszabás mellett állandó nagy raktárt tartunk. Különösen ajánlítható ez a tömörfabutor szállodák, fürdőhelyek és villák berendezésére.

➡ Képes arjegyzék kivanatra bérmentve. ➡

Azonnal vagy november 1-jétől bérbeadó

modern úri-lakás

— Eperjesen, a Fő-utca 42. sz. ház Kossuth Lajos-utczai első emeletén. —

A lakás áll: 6 szoba, előtér, fürdő, angol-closet, konyha, cselédszoba, kamarából és hozzávaló pincze- és fakamarából. Mosókonyha a házban. Vízvezeték és villamosvilágítás már bevezetve.

Oh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Éljen!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Egger mellpasztillái,

az etvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

— Doboza 1 korona és 2 korona. —
Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított.

Eperjesen kapható: Korn Vilmos, Kovaliczky Pál, Molitorisz István és Williger Pál gyógytárakban.
Bartfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógytárakban.